RIKTLINJER

Mål och riktlinjer för konstnärlig gestaltning

Fastställd av regionfullmäktige
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2019-09-23
Gäller Tills vidare
Ärendenr RS 2013/66
Version [1.0]

Region Gotland
Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498 26 90 00
E-post regiongotland@gotland.se
Org nr 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

1. Mål och riktlinjer för konstnärlig gestaltning vid uppförande av offentliga byggnader och anläggningar inom Region Gotland

Syfte

Syftet med att skapa en konstnärlig gestaltning är att ge byggnaden/anläggningen något mer än det rent funktionella. Konstnärlig gestaltning skapar karaktär och sammanhang, ger estetiska mervärden och upplevelser som kan vara rogivande, stimulerande och/eller ge möjlighet till reflektion. Konst i det offentliga rummet är identitetsskapande varumärken som speglar historiska och kulturella dimensioner och är därmed också framtidens kulturarv.

Syftet med detta dokument är att fastställa de regler som ska gälla och säkerställa att den konstnärliga gestaltningen blir en naturlig del vid uppförandet av offentliga byggnader och anläggningar inom Region Gotland.

Mål för offentlig konst

Regionstyrelsens mål inom kulturområdet ska gälla som övergripande mål för den konstnärliga gestaltningen i offentliga miljöer, på anläggningar och i byggnader där uppdragen ingår i den regionala offentliga verksamheten.

Den offentliga konsten ska planeras i dialog mellan sakkunniga för konst, berörd personal, arkitekt och projektledare. Vidare ska konsten planeras med beaktande av den rumsliga miljön och med den konstnärliga kvalitén högst prioriterad.

Den offentliga konst som anskaffas ska ge utrymme för strömningar inom den samtida bildkonsten. Ett mångsidigt utbud avseende konstverkens teknik, formspråk och uttryck ska eftersträvas så att de färdigställda gestaltningarna kan bemöta alla människors behov av konstupplevelser. Vid inköp av offentlig konst ska mångfalds-, genus- och jämställdhetsperspektiv beaktas så att en god balans uppnås.

Den offentliga konsten ska vara tillgänglig för alla.

2. Riktlinjer för offentlig konstnärlig gestaltning

1 § Dessa bestämmelser gäller konstnärlig gestaltning i samband med all ny-, om- och tillbyggnad av byggnader och anläggningar inom offentlig verksamhet där finansiellt igångsättningstillstånd ska inhämtas.

Anslaget för offentlig konst nyttjas dels för att beställa stationär konst och dels för inköp av flyttbar konst. Med stationär konst avses byggnads-/anläggningsanknuten konst producerad på beställning och integrerad i arkitekturen i en byggnad eller på en specifik plats. Den stationära konsten bör vara fast förankrad eller märkt på så sätt att den ej kan uppfattas som flyttbar konst. Annan konst är flyttbar konst.

Definitioner:
- Med ’byggnader och anläggningar’ avses alla byggnadskonstruktioner och markinvesteringar som är belägna i en offentlig miljö och där investeringen ingår i den regionala offentliga verksamheten. Exempelvis skolor, förskolor, byggnader och anläggningar för infrastruktur och teknisk försörjning, parker och grönytor, idrottsanläggningar, trafikplatser, vårdinrättningar.

- Med ’offentlig miljö’ menas en geografisk plats tillgänglig och synlig för allmänheten.

- Med ’finansiellt igångsättningstillstånd’ avses ett tillstånd från regionstyrelsen att sätta igång ett bygg- eller anläggningsprojekt som beräknas överstiga en viss beloppsgräns, för närvarande 3 miljoner.

Undantag:
Bestämmelserna ovan gäller inte investering för teknisk utrustning, apparatrum, elsystem etc. i redan befintliga lokaler eller investeringar i förhyrda lokaler (se § 3 b nedan).

I övrigt gäller bestämmelserna **alla** byggnader och anläggningar där en konstnärlig gestaltning medför ett mervärde såvitt inte Regionstyrelseförvaltningen och Teknikförvaltningen/Samhällsbyggnadsförvaltningen kommit överens om att undantag ska göras.

2 § Regionstyrelsen samt tekniska nämnden ansvarar gemensamt för tillämpningen av dessa bestämmelser. Kan i visst fall dessa nämnder inte enas om hur bestämmelserna ska tillämpas, ska frågan hänskjutas till Regionfullmäktige för avgörande.

3 § a) När tekniska nämnden beräknar investeringsbudget för ett offentligt bygg- eller anläggningsprojekt ska den avsätta en procent (1 %) av den investeringsbudget som fastställts av regionfullmäktige för anskaffning av offentlig konst. Om denna investeringsbudget förändras vid upphandlingen ska konstanslaget förändras i motsvarande omfattning. Vid denna beräkning ska inte kostnader för eventuellt fastighetsförvärv ingå.

b) Inför byggprojekt där Region Gotland förhyr eller avser att hyra objekt för offentlig verksamhet av privat fastighetsägare ska Region Gotland ställa som förslag att en procent (1 %) av investeringsbudgeten avsätts för byggnadsanknuten konst. Kostnaden finansieras genom att den ingår i regionens hyra till den privata fastighetsägaren. I sådant fall erbjuder sig regionens konstråd att delta i dialog om projektets konstnärliga gestaltning.

4 § De avsatta medlen för offentlig konst ska användas till att genomföra den konstnärliga gestaltningen i dess helhet vilket inkluderar kostnaderna för arbete, material, transporter, montering och övrigt för konstverkets utförande. Även tekniska installationer och grundläggning som behövs för gestaltningen ska tas av de för den konstnärliga gestaltningen avsatta medlen.

5 § Region Gotland eller annan fastighetsägare äger den stationära konsten. Fastighetsägaren ska vårda och förvalta den stationära konsten enligt lagen om upphovsrätt (1960:729). Regionstyrelsen har det regionala uppdraget och ansvaret att anskaffa, vårda och förvalta Region Gotlands offentliga konst, vilket ska ske utifrån den sakkunskap som Gotlands Museum förmedlar och med tekniskt stöd från teknikförvaltningen/ samhällsbyggnadsförvaltningen.

6 § Regionstyrelseförvaltningen bemyndigas att utse ett särskilt konstråd för konstfrågor benämnt Region Gotlands konstråd, varvid bestämmelserna i regionstyrelsens reglemente gäller i tillämpliga delar.

7 § Regionstyrelsen bemyndigas att, efter dialog med tekniska nämnden, utfärda tillämpningsföreskrifter till dessa bestämmelser för nämndens genomförande av verksamheten som arbetar med den offentliga konsten. Denna ska översiktligt redovisas i Regionstyrelseförvaltningens årliga verksamhetsberättelse.